

Обґрунтування
до проєкту постанови НКРЕКП
«Про застереження ПРАТ «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» щодо недопущення
надалі недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування
ринку електричної енергії

Відповідно до постанов НКРЕКП від 24 січня 2023 року № 131 «Про проведення позапланової виїзної перевірки ПРАТ «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ», від 31 січня 2023 року № 194 «Про проведення позапланової виїзної перевірки ПРАТ «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» та від 14 лютого 2023 року № 283 «Про проведення позапланової виїзної перевірки ПРАТ «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ», на підставі посвідчення на проведення позапланової виїзної перевірки від 25 серпня 2023 року № 418, НКРЕКП здійснено позапланову виїзну перевірку дотримання ПРИВАТНИМ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» (код ЄДРПОУ 41946011) (далі – ПРАТ «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ», Товариство) вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 27 грудня 2017 року № 1470 (далі – Ліцензійні умови з розподілу електричної енергії), **за період діяльності з 24 грудня 2022 року по 30 серпня 2023 року**, за результатами якої складено Акт позапланової виїзної перевірки від 13 вересня 2023 року № 384 (далі – Акт перевірки № 384).

ПРАТ «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» листом від 19.09.2023 № 1/06/29757 надало до НКРЕКП письмові пояснення до Акта перевірки № 384 які опрацьовано.

Так, Актом перевірки № 384 встановлено та зафіксовано наступне:

№ п/п	Виявлене порушення	Суть порушення
1	<p>частини першої статті 22 Закону України «Про ринок електричної енергії»</p> <p>частини другої статті 45 Закону України «Про ринок електричної енергії»</p> <p>пункту 10.5.8 глави 10.5 розділу X Кодексу систем розподілу, затвердженого постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 310 (далі – Кодекс систем розподілу)</p> <p>пункту 10.5.15 глави 10.5 розділу X Кодексу систем розподілу</p>	<p>якою встановлено, що оператори систем розподілу мають надавати доступ до своїх електричних мереж на недискримінаційній та прозорій основі всім користувачам системи розподілу;</p> <p>якою встановлено, що оператор системи розподілу надає послуги з розподілу електричної енергії на недискримінаційних засадах відповідно до цього Закону, Кодексу систем розподілу, та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;</p> <p>яким встановлено, що при застосуванні аварійного розвантаження оперативним персоналом ОСР він не повинен допускати дискримінацію між Користувачами (споживачами та/або електропостачальниками) та має забезпечувати максимально можливий рівномірний розподіл обсягів зниження споживання між споживачами;</p> <p>яким встановлено, що ОСР несе відповідальність згідно з ліцензійними умовами та укладеними договорами за обґрунтованість своїх рішень про застосування заходів аварійного розвантаження, обґрунтованість обсягів розвантаження та їх недискримінаційний розподіл між споживачами, своєчасне попередження та введення графіків.</p>

До НКРЕКП надійшли звернення від **гр. Кагарлицької В. В., гр. Вітченка А. О., гр. Кубанської Т. В. та гр. Панчук М. Д.** можливого нерівномірного (несправедливого) розподілу оператором системи розподілу участі споживачів у заходах з розвантаження енергосистеми (графіках відключення), зокрема споживачі вказують, що оператор системи розподілу ПРАТ «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» відключає певні об'єкти (зокрема і об'єкти споживачів) постійно та на тривалий час, а певні об'єкти відключають на значно менш тривалий час або взагалі не відключають.

Щодо звернення гр. Кагарлицької В. В.

Перевіркою встановлено, що багатоквартирний житловий будинок за адресою скаржниці та сусідній багатоквартирний житловий будинок, відповідно до ГПВ відносяться до **2 блоку 10 черги** графіків погодинних відключень споживачів електричної енергії (далі – ГПВ).

Перевіркою встановлено, що у період з **09.01.2023 по 12.01.2023** ПРАТ «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» при застосуванні ГПВ здійснювало відключення будинку за адресою скаржниці, при цьому електропостачання споживачам, які мешкають сусідньому житловому будинку та який відноситься до 2 блоку 10 черги ГПВ не припинялось.

Аналогічні порушення зафіксовано у взаємовідносинах зі споживачами

гр. Вітченком А. О.

Перевіркою встановлено, що багатоквартирний житловий будинок за адресою скаржника та сусідній багатоквартирний житловий будинок, відповідно до ГПВ відносяться до **3 блоку 7 черги ГПВ.**

Комісія з перевірки зазначає, що у період з **17.01.2023 по 25.01.2023** багатоквартирний житловий будинок у якому мешкає гр. Вітченко А. О. було **відключено** від електричних мереж згідно ГПВ та ГАВ сумарно орієнтовно на **50 годин 15 хвилин**, при цьому електропостачання сусіднього багатоквартирного житлового будинку, який також відноситься до **3 блоку 7 черги ГПВ відключався** від електричних мереж у цей же період орієнтовно на **47 годин 04 хвилини.**

гр. Кубанською Т. В.

Перевіркою встановлено, що багатоквартирний житловий будинок за адресою скаржниці та сусідні багатоквартирні житлові будинки, відповідно до ГПВ відносяться до **2 блоку 1 черги ГПВ.**

Комісія з перевірки зазначає, що у період з **09.01.2023 по 16.01.2023** багатоквартирний житловий будинок у якому мешкає гр. Кубанська Т. В. було **відключено** від електричних мереж згідно ГПВ та ГАВ сумарно орієнтовно на **42 годин 47 хвилин**, при цьому електропостачання сусідніх багатоквартирних житлових будинків, які також відносяться до **2 блоку 1 черги ГПВ відключався** від електричних мереж у цей же період орієнтовно на **14 годин 57 хвилини.** При цьому електропостачання споживачам, які мешкають сусідніх житлових будинках та які відноситься до 2 блоку 1 черги ГПВ з **09.01.2023 по 12.01.2023 не припинялось.**

гр. Панчук М. Д.

Перевіркою встановлено, що багатоквартирний житловий будинок за адресою скаржника відповідно до ГПВ відносяться до **1 блоку 1 черги ГПВ.**

Комісія з перевірки зазначає, що у період з **15.01.2023 по 09.02.2023** електропостачання сусідніх багатоквартирних житлових будинків з будинком скаржника, які відносяться до **1 блоку 9 черги ГПВ відключалось** від електричних мереж від **89 годин 03 хвилини до 124 годин 59 хвилин.**

За поясненнями Ліцензіата, наданими листом від 19.09.2023 № 1/06/29757:

Щодо звернення гр. Кагарлицької В. В.

Електропостачання сусіднього з заявницею житлового будинку, який також віднесено до 2 блоку 10 черги ГПВ відбувається від ТП, від якої заживлено котельню РТМ, яка при низьких температурах зовнішнього середовища не відключається.

Звертаємо Вашу увагу, що в місті Київ є певна кількість об'єктів КП «Київтеплоенерго» які задля дотримання обсягів потужності, що відключається, включені до ГПВ. Проте задля недопущення відключення багатоквартирних будинків від централізованого опалення при температурі навколишнього середовища нижче 0°C та недопущення пошкоджень на обладнанні КП «Київтеплоенерго» зазначені об'єкти не відключаються від мережі при застосуванні ГПВ.

Різниця тривалості відключень споживачів в 28 годин 32 хвилин пояснюється наступним: у період 09.01-12.01.2023 температура зовнішнього середовища була нижче 0°C та для недопущення пошкоджень на обладнанні КП «Київтеплоенерго», сусідній з заявницею житловий будинок не відключався.

Щодо звернення гр. Кубанської Т. В.

Щодо електропостачання багатоквартирного житлового будинку за адресою: м. Київ, просп. Червоної Калини, 5, відбувається від ТП 4944 (1 та 2 с.), які підключені до ТП 4944 1 с. - Троєщина 3 с. - РП 315 1 с. лінія 4941 № 1, ТП 4944 2 с. - Троєщина 4 с. - РП 399 2 с. лінія 5918 № 2. ТП 4944 включено до 2 блоку 1 черги ГПВ.

Електропостачання сусідніх з заявницею житлових будинків, які також віднесені до 2 блоку 1 черги ГПВ відбувається від ТП, від якої заживлено котельню РТМ, яка при низьких температурах зовнішнього середовища не відключається.

Звертаємо Вашу увагу, що в місті Київ є певна кількість об'єктів КП «Київтеплоенерго» які задля дотримання обсягів потужності що відключається, включені до ГПВ. Проте задля недопущення відключення багатоквартирних будинків від централізованого опалення при температурі навколишнього середовища нижче 0°C та недопущення пошкоджень на обладнанні КП «Київтеплоенерго» зазначені об'єкти не відключаються від мережі при застосуванні ГПВ.

Різниця тривалості відключень споживачів в 27 годин 50 хвилин пояснюється наступним: у період 09.01-12.01.2023 температура зовнішнього середовища була нижче 0°C та для недопущення пошкоджень на обладнанні КП «Київтеплоенерго», сусідні з заявницею житлові будинки не відключались.

Щодо звернення гр. Панчук М.Д.

Відповідно за період з 15.01.2023 по 09.02.2023 сумарна тривалість відключення становить від 131 годин до 98 годин. Різниця пояснюється тим що з 15 по 16 січня за адресою окремих житлових будинків не було відключень електричної енергії через дефект на приводі вимикача приєднання в ТП. 17.01.2023 було усунено дефект приводу, після цього дані житлові будинки відключались по ТУ.

ПрАТ «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» зазначає, щодо не забезпечення, на думку Комісії з перевірки, рівномірного розподілу обсягів зниження споживання електричної енергії повідомляємо, що електричні мережі м. Києва входять до складу об'єднаної енергетичної системи України і працюють згідно її режиму під безпосереднім диспетчерським керівництвом регіональної енергетичної системи НЕК «Укренерго». Нажаль, через складну ситуацію в енергосистемі спрогнозувати та запланувати аварійні відключення електропостачання неможливо. Вони здійснюються за командою НЕК «Укренерго» поза графіком, якщо ситуація критична і виникає необхідність в обмеженні додаткового обсягу споживання електричної енергії.

Так, в м. Києві відключення електроустановок споживачів відбулося внаслідок виконання розпорядження НЕК «УКРЕНЕРГО» про введення загальних лімітів споживання так і обмежень окремо в певних енерговузлах міста, враховуючи чисельні пошкодження на енергетичному обладнанні НЕК «УКРЕНЕРГО» (автотрансформатори, повітряні лінії та обладнання ВРП – пошкоджені внаслідок ракетних атак).

Доведені ліміти не дозволяли забезпечити розподіл електричної енергії навіть однієї черги ГПВ, оскільки включення споживачів після 3 - 6 годинного відключення призводили до збільшення потужності більше, ніж у 2 рази із поступовим зменшенням навантаження приблизно через 2

години після включення. Тому, забезпечення розподілу електричної енергії згідно графіків погодинних відключень призвело б до перевищення лімітів, доведених НЕК «УКРЕНЕРГО».

Стосовно порушення з боку ПрАТ «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» частини першої статті 22 Закону України «Про ринок електричної енергії», якою встановлено, що оператори систем розподілу мають надавати доступ до своїх електричних мереж на недискримінаційній та прозорій основі всім користувачам системи розподілу, зазначаємо, що всім заявникам забезпечено доступ до електричних мереж ПрАТ «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» на недискримінаційній та прозорій основі, з усіма укладено відповідні договори та відкрито особові рахунки.

Щодо порушень з боку ПрАТ «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» вимог п.10.5.8 Кодексу системи розподілу, зазначаємо, що нормами зазначеного п.10.5.8 передбачено, що при застосуванні аварійного розвантаження оперативним персоналом ОСР він не повинен допускати дискримінацію між Користувачами (споживачами та/або електропостачальниками) та має забезпечувати максимально можливий рівномірний розподіл обсягів зниження споживання між споживачами.

Вважаємо за необхідне акцентувати на тому, що вказана норма передбачає необхідність забезпечувати максимально можливий рівномірний розподіл обсягів зниження споживання між споживачами. Тобто, не безумовно рівномірний, а максимально можливий, в першу чергу з технічної точки зору. Таким чином, наголошуємо, що саме положення п. 10.5.8 КСР допускає зниження споживання між споживачами нерівномірно.

Наголошуємо на тому, що ПрАТ «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» не вчиняє жодних дій та/або не проявляє бездіяльності відносно своїх споживачів при застосуванні заходів аварійного розвантаження, які б могли мати прояви дискримінації. Та вживає максимально можливих заходів з метою забезпечення максимально можливого рівномірного розподілу обсягів зниження споживання між споживачами. Крім того, зі змісту акту, складеного за результатом перевірки, не вбачається виявленими та встановленими будь-які факти дискримінаційної поведінки з боку Товариства відносно скаргників чи наявності можливості забезпечити більш рівномірне зниження обсягів споживання між споживачами.

При цьому наведене визначення дискримінації у зазначеному вище законі передбачає можливість обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами - коли таке обмеження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними.

Наголошуємо на тому, що відповідно до положень п. 10.5. КСР аварійне розвантаження є вимушеним заходом який може застосувати ОСР з метою зменшення величини споживаної електричної енергії та потужності задля попередження порушень сталої роботи ОЕС України або у випадку настання надзвичайної ситуації в ОЕС України.

В свою чергу пп.2 п.10.5.6 КСР встановлено, що аварійне розвантаження включає заходи з обмеження (відключення) споживачів на вимогу ОСП.

Відповідно до п. 1.5. глави 1 розділу VII Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 309 (КСП), усі оперативні команди і розпорядження ОСП, які надаються ним при виконанні функцій з диспетчерського управління, підлягають беззаперечному виконанню користувачами системи передачі/розподілу, за винятком випадків, передбачених пунктом 4.11 глави 4 цього розділу.

Відповідно до п. 10.5.9. КСР, аварійне розвантаження може застосовуватися ОСР в обсягах, що не перевищують обґрунтовано необхідні обсяги зниження споживання для врегулювання відповідної аварійної ситуації.

ОСП доводив до ОСР ліміти споживання, виконання, яких є неймовірно складним завданням у зв'язку із специфікою конфігурації мережі 10 кВ та навантаженням міста Києва як столиці України:

- вузлові обмеження по мережі ОСП та ОСР;
- значна концентрація адміністративних та державних установ;
- система централізованого теплозабезпечення споживачів міста;
- метрополітен (зупинка, якого несе загрозу життю людей);
- велика кількість лікарень з операційними та реанімаціями, знеструмлення яких несе загрозу життю людей (деякі лікарні мають дизельні електростанції або акумуляторні батареї, але це обладнання лікарень і Товариство не несе відповідальності за справний стан зазначеного

обладнання);

- критичні військові об'єкти.

В той же час, ОСР виконував вимоги ОСП щодо обсягів зниження споживання, можливими в умовах війни і наявних пошкоджень ракетними обстрілами, способами і не допускав перевищення обґрунтовано необхідних обсягів зниження споживання для врегулювання відповідної аварійної ситуації.

ОСР вживає всіх можливих заходів з метою забезпечення максимально рівномірного (справедливого) розподілу споживачів у заходах з розвантаження енергосистеми, які вводяться згідно вимог (розрахунків) ОСП.

Варто зазначити, що в Інструкції з виконання оперативних перемикань передбачено, що розпорядження (вимоги, команди) на перемикання оперативно-диспетчерського персоналу вищого рівня управління мають виконуватися негайно та точно. Оперативний персонал, за розпорядженням якого виконується перемикання, є відповідальним за допустимість і своєчасність їх виконання, за допустимість режимів, які виникнуть після перемикань, а також за послідовність і необхідну кількість операцій згідно з вимогами чинного законодавства.

Таким чином, оперативно-диспетчерський персонал ОСР зобов'язаний виконувати розпорядження оперативно-диспетчерського персоналу ОСП, як персоналу вищого рівня управління.

Також варто звернути увагу, що відповідно до приписів наведеного Положення до функцій ОСП (РДЦ, ЕС) в частині оперативно-диспетчерського управління роботою ОСР у складі ОЕС України належить, між іншим, введення графіків аварійних розвантажень, які підлягають беззаперечному виконанню з боку диспетчерського персоналу ОСР. Більш того, вказаним Положенням передбачено, що у випадку відмови ЧД ОСР виконати команду на введення графіків відключення, ЧД РДЦ, попередивши ОСР, самостійно здійснює відключення приєднань ОСР, які задіяні у графіку, на ПС, які належать ОСП.

Виконання вищезазначених положень в умовах воєнного часу, враховуючи ситуацію в енергосистемі України, є неможливим та ставить під загрозу безпечну роботу об'єднаної енергетичної системи України.

При цьому, ПрАТ «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» щоденно докладає чималих зусиль для забезпечення максимально рівномірного розподілу обсягів споживання електричної енергії між споживачами.

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що за результатами розгляду звернень скаргників встановлені випадки не внесення Ліцензіатом окремих житлових будинків до ГПВ та відповідно не здійснення включення таких житлових будинків, та не застосування ГПВ на певних об'єктах або застосування їх на значно менш тривалий час.

З огляду на зазначене, пропонуємо прийняти постанову, якою:

Застерегти ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» (код ЄДРПОУ 41946011) щодо недопущення надалі недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.

**Директор Департаменту
ліцензійного контролю**

Ярослав ЗЕЛЕНЮК

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про застереження ПРАТ «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» щодо недопущення надалі недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії

Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у результаті розгляду ____ вересня 2023 року на засіданні, яке проводилось у формі відкритого слухання, Акта позапланової виїзної перевірки від 13 вересня 2023 року № 384, проведеної відповідно до постанов НКРЕКП від 24 січня 2023 року № 131, від 31 січня 2023 року № 194 та від 14 лютого 2023 року № 283 «Про проведення позапланової виїзної перевірки ПРАТ «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» та посвідчення на проведення позапланової виїзної перевірки від 25 серпня 2023 року № 418, встановлено, що ПРИВАТНИМ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» (код ЄДРПОУ 41946011) не дотримано вимоги глави 10.5 розділу X Кодексу систем розподілу, затвердженого постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 310, а саме:

пункту 10.5.8, згідно з яким при застосуванні аварійного розвантаження ОСР не повинен допускати дискримінацію між користувачами (споживачами та/або електропостачальниками) та має забезпечувати максимально можливий рівномірний розподіл обсягів зниження споживання між споживачами,

пункту 10.5.15, згідно з яким ОСР несе відповідальність згідно з ліцензійними умовами та укладеними договорами за обґрунтованість своїх рішень про застосування заходів аварійного розвантаження, обґрунтованість

обсягів розвантаження та їх недискримінаційний розподіл між споживачами, своєчасне попередження та введення графіків.

Відповідно до статей 17, 19 та 22 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Застерегти ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДТЕК КИЇВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» (код ЄДРПОУ 41946011) щодо недопущення надалі недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.

Голова НКРЕКП

Костянтин УЩАПОВСЬКИЙ